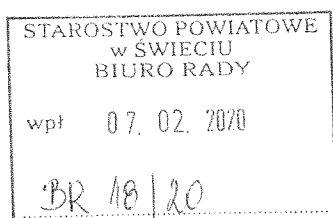

Świecie dn. 06.02.2020 r.

PZD 060/02/2020

l.dz. ...10.6... 11/DŻ

Pan

Adam Knapik

Przewodniczący Rady

Powiatu Świeckiego

Szanowny Panie Przewodniczący Rady Powiatu Świeckiego

W odpowiedzi na interpelację z dnia 29 stycznia 2020 roku w sprawie odpowiedzialności zarządcy drogi za kolizje z dziką zwierzyną wyjaśniam, co następuje.

W odpowiedzi na pytanie, czy Powiat Świecki jako zarządca dróg ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za kolizje drogowe poruszających się po drogach powiatowych pojazdów z dziką zwierzyną wyjaśniam, że na podstawie obowiązujących przepisów, odpowiedzialność za szkody komunikacyjne, związane z wtargnięciem na jezdnię zwierzęcia żyjącego w stanie wolnym, opiera się na zasadach ogólnych, tj. na zasadach odpowiedzialności deliktowej, regulowanej przepisami Kodeksu cywilnego.

Zarządca drogi, którym jest Zarząd Powiatu (wykonujący obowiązki zarządcy poprzez Powiatowy Zarząd Dróg), a pośrednio i jego ubezpieczyciel co do zasady odpowiada na zasadzie winy, co wynika z art. 415 Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym obowiązany do naprawienia szkody jest ten, kto wyrządził szkodę innej osobie na skutek swojego działania lub zaniechania. Oznacza to, iż obowiązek naprawienia szkody powstaje jedynie w razie takiego działania lub zaniechania (zaniedbania) zarządcy, które noszą znamiona winy, czyli naruszenia określonych obowiązków określonych w przepisach prawa.

Z powyższego wynika, że wyłącznie w przypadku ustalenia, że zarządca drogi naruszył przepisy prawa, które zobowiązują go do działania bądź zaniechania, może dojść do ustalenia, że powstaje odpowiedzialność po stronie zarządcy drogi za takie zdarzenie.

Ciężar udowodnienia okoliczności zaniechania lub niedopełnienia obowiązków przez zobowiązanego zarządcę spoczywa, zgodnie z art. 6 k.c., na poszkodowanym, który

dochodzi odszkodowania, bowiem w razie wystąpienia szkody musi wykazać wystąpienie łącznie następujących przesłanek: zaistnienie szkody, szkoda musi być spowodowana działaniem lub zaniechaniem, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy, pomiędzy szkodą a działaniem lub zaniechaniem, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy musi istnieć związek przyczynowy. Osoba poszkodowana będzie zatem zmuszona wykazać zasadność zgłoszonych żądań oraz podniesionych zarzutów mających w szczególności postać zawinionego działania/zaniechania wyżej wskazanych podmiotów.

Odpowiadając na pytanie 2b wyjaśniam, że jednym z podstawowych obowiązków zarządcy drogi jest utrzymanie samej drogi oraz m.in. urządzeń zabezpieczających ruch (art. 20 pkt 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych). Przez szeroko rozumiane utrzymanie drogi należy natomiast rozumieć wykonywanie czynności zmierzających m.in. do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu. W ramach tych obowiązków zarządca drogi obowiązany jest ustalać organizację ruchu na drodze oraz stosować znaki i sygnały drogowe zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów wykonawczych.

Zgodnie z punktem 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia z 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, znaki ostrzegawcze stosuje się w celu uprzedzenia o takich miejscach na drodze, w których kierujący powinni zachować szczególną ostrożność ze względu na występujące lub mogące występować w tych miejscach niebezpieczeństwo. Znaki ostrzegawcze stosuje się nie tylko w miejscach, gdzie występuje niebezpieczeństwo stale, ale również tam, gdzie występuje ono okresowo zależnie od okoliczności, pory dnia, roku itp. (m.in. przed miejscami pojawiania się zwierząt na drodze). Uszczegółowienie tych generalnych wytycznych, w zakresie dotyczącym stosowania znaku A – 18b, zostało dokonane w pkt 2.2.20 załącznika do ww. rozporządzenia, w którym wskazano, że znak ten stosuje się do oznaczenia miejsc, w których zwierzęta dziko żyjące często przekraczają drogę, np. przy wjeździe do lasu o dużej ilości zwierzyny lub w miejscu przecięcia przez drogę dojścia do wodopoju, etc. Reasumując, ustawienie znaku A – 18b uzasadnione jest w przypadku ustalenia bytowania i szlaków przechodu zwierząt przez drogę, czego ewentualnym potwierdzeniem są wcześniejsze zdarzenia z ich udziałem. Odpowiedzialność zarządcy drogi aktualizuje się zatem, jeżeli do zdarzenia doszło na obszarze, gdzie ostrzegający znak drogowy powinien zostać, ale nie został, ustawiony.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem obowiązek oznakowania istnieje wyłącznie w przypadku ponadprzeciętnego ryzyka ze strony migrującej zwierzyny, tj. w przypadku stwierdzenia na danym obszarze stałych szlaków wędrówek zwierząt (vide- wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 14 maja 2008 r., sygn. akt I ACa 191/08, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 czerwca 2008 r., I ACa 272/2008). Ustawienie znaku drogowego A-18b uzasadnione jest w przypadku ustalenia bytowania i szlaków przechodu zwierząt przez drogę, czego ewentualnym potwierdzeniem są wcześniejsze zdarzenia z ich udziałem (wyrok SA w Białymstoku I ACa 717/12).

Zwrócić należy uwagę na prawomocne orzeczenie Sądu Okręgowego w Zamościu (sygn. akt I Ca 42/2007), w którym Sąd wskazał, iż: „za skutki wypadków komunikacyjnych z udziałem dzikich zwierząt odpowiada właściciel drogi, ale tylko wtedy, gdy nienależycie oznakuje zagrożony odcinek”.

Na marginesie wskazać należy, że w ostatniej sprawie toczącej się przeciwko Powiatowi Świeckiemu w związku z rzekomym nieuzasadnionym brakiem umieszczenia znaku ostrzegającego przed dziką zwierzyną, Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w pełni podzielił powyższe poglądy i uznał, że zarządca drogi nie ponosi odpowiedzialności za kolizję z taką zwierzyną.

Reasumując, kolizja z dzikim zwierzęciem nie jest bezpośrednią odpowiedzialnością deliktową zarządcy drogi, stąd też wynika, że polisa ubezpieczeniowa chroni Powiat Świecki jako zarządcę dróg wyłącznie przed odpowiedzialnością za zaniechania, zaniedbania lub inne działania w wyniku których powstają szkody komunikacyjne.

W odniesieniu do kwestii, w jaki sposób i na jakich zasadach zarządca drogi ustala konieczność oznakowania danego odcinka drogi znakiem ostrzegającym przed dzikimi zwierzętami uprzejmie wyjaśniam, że zarządca ustawia odpowiednie oznakowanie ostrzegawcze na wniosek odpowiednich służb tj. kół łowieckich, przedstawicieli lasów państwowych, które to wskazują miejsca ewentualnych szlaków migracji dziko żyjących zwierząt lub służb policji wskazujących miejsca powtarzających się zdarzeń drogowych.

Z poważaniem

Z up. Starosty

Franciszek Koszowski
Wicestarosta

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a